

INFRAȚIUNEA DE SPĂLAREA A BANILOR - REGLEMENTĂRI EUROPENE ȘI NAȚIONALE

De [Olga Urda](#)

[Abstract](#)

Money laundering offence - European and domestic regulations

In this article, the author describes relevant issues regarding the offence of money laundering, from the perspective of current domestic and European regulatory framework.

The structure and the content of the study reveal a thorough examination of the legal regulations at the domestic and European level, relating to the money laundering offence, of the measures to prevent and fight against money laundering, as well as of the relevant institutions in case of preventing the above-mentioned offence.

Finally, the author draws certain conclusions relating to the adaptation of legal regulations and to the establishment of certain more efficient institutional structures.

Keywords: Law no. 656/2002 for the prevention and sanctioning money laundering, as well as the imposition of certain measures to prevent and fight against financing of terrorist acts, the money laundering offence, organized crime, illegal activities, European and domestic regulations, United Nations Convention.

Prin spălare de bani^[1], se înțeleg operațiunile de ascundere a profiturilor rezultate din comiterea infracțiunilor, realizându-se practic transferul banilor ce proveneau din activități ilicite, prin diferite tranzacții cu rolul de a disimula sursa și originile reale ale acestora^[2].

Internaționalizarea criminalității organizate aflată în strânsă legătură cu spălarea banilor au devenit o amenințare reală la adresa statului de drept, motiv pentru care organisme internationale au creat norme uniforme în vederea prevenirii și combaterii acestui fenomen^[3].

Începând cu anii '90, opinia internațională și-a exprimat îngrijorarea față de evoluția și impactul spălării banilor asupra societății au început să fie recunoscute, combaterea comună a acestui fenomen fiind singura soluție posibilă^[4].

Spre deosebire de infracțiunile comune, spălarea banilor în aparență creează ideea unei infracțiuni lipsite de victime, evident cu un impact negativ în depistarea și sancționarea fenomenului. În realitate criminalitatea organizată ar fi dificil de imaginat fără existența spălării banilor. Fluxul uriaș de bani proveniți din săvârșirea de infracțiuni, a căror origine trebuie ascunsă ar conduce inevitabil, în absența mijloacelor de ascundere a acestor origini, la prinderea rapidă a faptuitorilor și diminuarea criminalității^[5].

Infrațiunea de spălarea banilor constă într-o serie de acte specifice, care analizate independent aparent nu prezintă pericol social, de esența acestei infracțiuni fiind disimularea bunurilor dobândite în mod ilicit, în scopul de a beneficia de pe urma acestora^[6].

La nivel internațional armonizarea reglementărilor impune statelor adoptarea unei politici sancționatorii eficiente cu rol în prevenirea și combaterea spălării banilor precum și trasarea clară a unui cadru legal cu privire la regimul persoanelor fizice sau persoanelor juridice, care au obligația de a raporta tranzacțiile suspecte privind spălarea banilor sau finanțarea terorismului^[7].

I. Reglementări europene și internaționale

I.1. Politica ONU

- Convenția ONU privind traficul ilicit de droguri și de substanțe psihotrope – 1988, Viena – prevede fiecărui stat semnatar să adopte „măsurile care sunt necesare pentru a permite autorităților competente să identifice, să detecteze și să înghețe sau să pună poprire supra produselor, bunurilor, instrumentelor sau tuturor celorlalte lucruri obținute ca urmare a săvârșirii infracțiunii de trafic de droguri, în scopul unei eventuale confiscări. În acest scop statele vor asigura dreptul tribunalelor sale sau altor autorități competente să ordone producerea sau poprirea documentelor bancare, financiare sau comerciale, neputându-se invoca secretul bancar pentru a refuza să aplice dispozițiile mai sus menționate^[8].

- Convenția ONU din 2000 privind Crima Organizată Internațională – Prevede în articolul 6 incriminarea spălării produsului infracțiunii iar în articolul 7 măsurile de luptă împotriva spălării banilor.

-

I.2. Spălarea banilor în reglementările Consiliului Europei Cadrul legislativ

- Convenția europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii adoptată la Strasbourg în 8 noiembrie 1990^[9] oferă în art. 6 una din cele mai complete definiții spălării banilor ^[10]

- Convenția penală privind corupția – Strasbourg în 27 ianuarie 1999

- Convenția Consiliului Europei de la Varșovia din 16 mai 2005 privind spălarea banilor, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului.

- Convenția penală privind corupția adoptată la nivelul Consiliului Europei, la Strasbourg în 27 ianuarie 1999 și ratificată de statul român prin Legea nr. 27^[11] din 16 ianuarie 2002^[12].

Convenția de la Varșovia stabilește în sarcina statelor obligația de: „a adopta măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc necesare pentru a conferi caracterul de infracțiune, conform dreptului lor intern, atunci când sunt comise cu intenție, următoarelor fapte: a) transformarea sau transferul bunurilor, cunoscând că aceste bunuri constituie produse, în scopul de a disimula sau a ascunde originea ilicită a acestor bunuri ori de a ajuta orice persoană implicată în comiterea unei infracțiuni predicat să se sustragă de la consecințele juridice ale faptelor sale; b) disimularea sau ascunderea naturii, originii, amplasării, dispunerii, circulației ori a proprietății reale a bunurilor sau a drepturilor relative la acestea, despre care autorul știe că acestea constituie produse; și, sub rezerva principiilor sale constituționale și a conceptelor fundamentale ale sistemului său juridic; c) achiziționarea, deținerea sau folosirea bunurilor despre care cel care le achiziționează, le deține sau le folosește știe, în momentul dobândirii lor, că acestea constituie produse; d) participarea, asocierea, conspirarea pentru a comite una dintre infracțiunile prevăzute în prezentul articol, precum și tentativa, complicitatea, instigarea, facilitarea și consilierea privind comiterea oricăreia dintre infracțiunile specificate în prezentul articol”.

La nivel instituțional Convenția de la Varșovia reglementează în Secțiunea a 2-a Unitățile de informații financiare cu rolul de a primi, și în măsura posibilului, solicita, analiza și transmite informații cu specific financiar către autoritățile competente. Statele au obligația astfel, de a adopta „măsuri necesare pentru a permite UIF să acționeze rapid, acolo unde există suspiciuni că o tranzacție are legătură cu spălarea de bani, pentru a suspenda sau a refuza aprobarea derulării tranzacției cu scopul de a analiza tranzacția și a confirma suspiciunea. Fiecare stat poate restrânge astfel de acțiuni la cazurile în care a fost prezentat un raport privind existența unei tranzacții suspecte”^[13].

I.3. Reglementări ale Uniunii Europene în materia spălării banilor

Cadrul legislativ

- Directiva 91/308/CEE a Consiliului, din 10 iunie 1991, privind prevenirea folosirii sistemului financiar în scopul spălării banilor^[14]

- Regulamentul (CE) nr. 1889/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2005 privind controalele numerarului la intrarea sau ieșirea din comunitate^[15]

- Decizia 2000/642/JAI a Consiliului din 17 octombrie 2000 privind modalitățile de cooperare între unitățile de informații financiare ale statelor membre în privința schimbului de informații^[16]

- Decizia-cadru a Consiliului 2001/500/JAI din 26 iunie 2001 privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunii^[17].

- Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2005/60/CE privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului^[18].

- Directiva Comisiei 2006/70/CE din 1 august 2006 de stabilire a măsurilor de aplicare a Directivei Parlamentului European și a Consiliului 2005/60/CE privind definirea persoanelor din mediul politic și criteriile tehnice de aplicare a procedurilor simplificate de precauție privind clientela, precum și de exonerare pe motivul unei activități financiare desfășurate în mod ocazional sau la scară foarte limitată^[19].

- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (CE) Nr. 1781/2006 din 15 noiembrie 2006 privind informațiile referitoare la ordonatorii ce însoțesc transferurile de fonduri^[20]

- Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infrațiunilor săvârșite în Uniunea Europeană^[21]

Legislațiile statele membre conțin incriminări ale faptelor de spălare de bani, însă aceste reglementări nu au un caracter uniform, motiv pentru care există numeroase probleme cu privire la aplicarea acestor norme, mai ales având în vedere caracterul esențialmente transnațional al criminalității organizate.

Directiva 91/308/CEE definește spălarea banilor ca reprezentând activitățile enumerate în art. 1 al Directivei constând în: „convertirea sau transferul de bunuri despre care cel care le efectuează știe că provin dintr-o activitate cu caracter infracțional sau dintr-o participare la o astfel de activitate, în scopul de a disimula sau de a masca originea ilicită a numitelor bunuri sau de a ajuta orice persoană implicată în această activitate să scape de consecințele juridice ale actelor sale; disimularea sau mascarea naturii, a sursei, a amplasării, a dispoziției, a mișcării sau proprietății reale a bunurilor sau a drepturilor referitoare la acestea despre care autorul știe că provin dintr-o activitate infracțională sau din participarea la o astfel de activitate; achiziția, deținerea sau folosirea unor bunuri știind, în momentul primirii acestor bunuri, că ele provin dintr-o activitate cu caracter criminal sau dintr-o participare la o astfel de activitate; participarea la unul dintre actele vizate la cele trei puncte precedente, asocierea pentru a comite actul respectiv, încercarea de a-l comite, faptul de a ajuta, de a incita sau de a sfătui pe cineva să îl comită sau faptul de a-i facilita executare”. La nivel instituțional Directiva prevede înființarea unui Comitet de contact, format din persoane desemnate de statele membre și din reprezentanți ai Comisiei cu rolul de a asigura aplicarea armonioasă a dispozițiilor Directivei și de a facilita cooperarea între statele membre.

Cele 40 de recomandări emise de către Grupul de Acțiune Financiară Internațională (G.A.F.I./FATF)^[22] emise în lupta spălării banilor au fost preluate în normele Uniunii Europene prin intermediul Directivei nr. 2005/60/CE. Directiva are ca obiectiv prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului^[23].

Încă din preambulul Directivei se atrage atenția asupra necesității armonizării legislației în domeniu pentru a se evita adoptarea de către statele membre a unor măsuri de protecție a sistemelor lor financiare care ar putea fi incompatibile cu funcționarea pieței interne, cu normele statului de drept și cu ordinea publică din Comunitate^[24].

Directiva stabilește obligația în sarcina statelor de a crea Unități de Informații Financiare, responsabile cu „primirea, analizarea și comunicarea către autoritățile competente informațiilor divulgate care se referă la posibile spălări de bani, posibile finanțări ale terorismului sau care sunt solicitate de legislația sau reglementările naționale”^[25].

În cadrul Uniunii Europene a fost creat FIU.NET, o formă de cooperare pan-europeană între Unitățile de Informații Financiare din Statele Membre referitoare la schimbul de informații privind activitățile suspecte de spălarea banilor și finanțarea terorismului.

Regulamentul (CE) nr. 1889/2005 atrage atenția asupra faptului că discrepanțele existente între legislațiile statelor membre dăunează bunei funcționări a pieței interne și completează dispozițiile Directivei 91/308/CEE cu privire la „tranzacțiile efectuate prin intermediul instituțiilor financiare și de credit și al anumitor profesii, stabilind norme armonizate pentru controlul intrărilor și ieșirilor de numerar din Comunitate, efectuat de către autoritățile competente”^[26].

Regulamentul 1781/2006 constată necesitatea existenței informațiilor complete cu privire la plătitor în situația transferurilor de fonduri în afara Comunității pentru a permite autorităților din statele terțe, cu competențe în prevenirea și combaterea spălării de bani sau a finanțării terorismului, să descopere sursa fondurilor folosite în aceste scopuri. În acest scop Regulamentul nr. 1781/2006 stabilește „normele privind informațiile cu privire la plătitor care trebuie să însoțească transferurile de fonduri, în scopul prevenirii, cercetării și descoperirii activităților de spălare a banilor și de finanțare a terorismului”^[27].

Directiva nr. 2014/42/UE stabilește norme minime privind înghețarea bunurilor în vederea unei posibile confiscări ulterioare și privind confiscarea bunurilor în materie penală.

II. Reglementări naționale în materia spălării de bani

II.1. Cadrul legislativ

- Legea nr. 21/1999 pentru prevenirea și sancționarea spălării de bani^[28] – incriminează pentru prima dată în legislația noastră spălarea de bani^[29].

- Legea nr. 656/2002, republicată în 2012, pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism^[30] – reprezintă principalul instrument legislativ în materie.

- Regulamentul nr. 5/2008^[31] privind instituirea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării actelor de terorism prin intermediul piețelor de capital aprobat prin Ordinul nr. 83/2008^[32] de către Comisia națională a Valorilor Mobiliare.

- Hotărârea Camerei Consultanților Fiscali nr. 7/2012 pentru aprobarea Normelor privind instituirea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării actelor de terorism prin intermediul activităților de consultanță fiscală^[33] – instituie în sarcina consultanților fiscali obligația cunoașterii clientului și a raportării la Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a tranzacțiilor suspecte și a plăților în numerar, lei sau valută, mai mari de 15.000 de euro^[34].

II.2. Infracțiunea de spălare a banilor reglementată de Legea nr. 656/2002

Art. 29 din Legea nr. 656/2002 transpune în mod corespunzător atât dispozițiile art. 6 din Convenția de la Strasbourg, adoptată la nivelul Consiliului Europei în materia prevenirii și combaterii spălării banilor, cât și dispozițiile art. 1 a Deciziei-cadru nr. 2001/500/JAI^[35] și prevede următoarele: „(1) Constituie infracțiunea de spălare a banilor și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani:

a) schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri ori în scopul de a ajuta persoana care a săvârșit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei;

b) ascunderea ori disimularea adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni;

c) dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni;

d) participarea la una dintre infracțiunile stabilite conform prezentului articol sau la orice formă de asociere, înțelegere, orice tentativă ori complicitate prin oferirea unei asistențe, unui ajutor sau sfaturi în vederea comiterii sale”.

Este prevăzută de asemenea o cauza de atenuare a pedepsei, în art. 30 din Legea nr. 656/2002, pentru persoana care a comis infracțiunea de spălare de bani, iar în timpul urmăririi penale denunță și facilitează identificarea și tragerea la răspundere penală a altor participanți la săvârșirea infracțiunii, aceasta beneficiază astfel, de reducerea la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege^[36].

Art. 31 din Legea nr. 656/2002 transpune dispozițiile art. 39 din Directiva 2005/60/CE^[37], incriminând nerespectarea obligațiilor persoanelor prevăzute la art. 10^[38] și salariații acestora, de a aplica, în plus față de măsurile-standard de cunoaștere a clientelei, măsurile suplimentare de cunoaștere a clientelei într-o serie de situații care, prin natura lor, pot prezenta un risc sporit de spălare a banilor sau de finanțarea terorismului^[39].

II.3. Instituții competente în prevenirea și combaterea spălării banilor

La nivel instituțional s-a înființat Unitatea de Informații Financiară a statului român reprezentată de Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Această instituție asigură transpunerea în legislația noastră atât a prevederilor Convenției Consiliului Europei de la Varșovia cât și pe cele ale Directivei 2005/60/CE.

Începând cu anul 2004, O.N.P.C.S.B. a devenit membru al Rețelei FIU.NET, urmare Proiectului PHARE Regional 2003-2005.

O.N.P.C.S.B. a fost înființat prin Legea nr. 656/2002 și „funcționează ca organ de specialitate cu personalitate juridică în subordinea Guvernului cu sediul în municipiul București”. Obiectul de activitate al Oficiului este prevăzut în art. 26 alin. 2 din Legea nr. 656/2002 și constă în „prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, scop în care primește, analizează, prelucrează informații și sesizează, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Serviciul Român de Informații”.

Concluzii

Încă din preambulul Directivei 2005/60/CE se subliniază pericolul reprezentat de fluxurile masive de bani murdari care pot prejudicia stabilitatea și reputația sectorului financiar amenințând piața unică precum și de terorismul care zdruncină înseși temelii societății noastre. În mod evident soluția identificată rămâne cooperarea în care măsurile adoptate numai la nivel național sau chiar la nivelul Uniunii Europene, fără a ține seama de coordonarea internațională, ar avea efecte reduse.

Efectul infracțiunii de spălare a banilor poate fi unul devastator asupra economiei, a securității și a societății în general^[40].

În condițiile în care statele membre ar fi trebuit să își armonizeze legislațiile naționale cu normele europene, legiuitorul român a optat pentru uniformizare, înțelegând să copie în integralitate textul normelor europene în materie. Cadrul legislativ, creat destul de târziu, este oarecum rigid și inadapdat încă la realitățile sociale specifice statului român, principalul efect fiind jurisprudența săracă.

Evoluția viitoare a prevenirii și combaterii infracțiunii de spălare de bani este tributară adaptării normelor și creării unor structuri instituționale mai eficiente.

^[40] Expresia „spălarea banilor” a fost folosită în anii 1920, când Al Capone și Bugsy Malone au deschis foarte multe spălătorii prin intermediul cărora amestecau banii obținuți din activități ilicite cu banii licite proveniți din spălarea hainelor, reușind astfel, să introducă pe piață sume foarte mari de bani murdari. În mod efectiv a apăruta fost folosită efectiv pentru prima dată în anul 1973 în cuprinsul unui articol care relata despre afacerea „Watergate”, ulterior a fost preluată în majoritatea limbilor, fiind folosită la nivel global.

[2] A se vedea: Ion Pitulescu, *Considerații referitoare la infrațiunea de spălare a banilor*, în Dreptul nr. 8/2002, p. 144; Dorel George Matei, *Regimul derogator al sechestrului asigurător și al confiscării în cadrul infrațiunii de spălare a banilor*, în Dreptul nr. 6/2008, p. 269; Guy Bastable, Nicholas Yeo, *Money Laundering Law and Regulation: A Practical Guide*, Oxford University Press Inc, New York, p. 1; Malorie Mani, *L'Union Européenne dans la lutte contre le blanchiment d'argent. Entre intérêts nationaux et intérêts communautaires*, Ed. Harmetten, Paris, 2003, p. 19; Cristian Adochiței, Iulia Adochiței, *Spălarea banilor*, în Revista de Drept Penal nr. 1/2003, p. 94.

[3] Jacqueline Riffault-Silk, *La lutte contre la corruption nationale et internationale par les moyens du droit pénale*, în Revue internationale de droit comparé, vol. 54, 2002, p. 639.

[4] A se vedea: Patrycja Szarek-Mason, *The European Union policy against corruption in the light of international developments*, în Crime Within the Area of Freedom, Security and Justice: A European Public Order, Ed. Cambridge University Press, Cambridge, 2011, p. 43; Ioan Lascu, *Spălarea banilor. Actualitate. Realitate socială și incriminare*, în Dreptul nr. 6/2003, p. 5.

[5] A se vedea: Mathew Austen, *The fine line between legal and illegal financial transactions*, în Pace Law Review, p. 1234; Cristian Adochiței, Iulia Adochiței, *op. cit.*, p. 95

[6] A se vedea: Ion Pitulescu, *op. cit.*, p. 144; Elena Cazan, *Posibilitatea aplicării măsurilor asigurătorii asupra bunurilor terților în cazul săvârșirii infrațiunii de spălare a banilor*, în Dreptul nr. 6/2012, p. 196.

[7] Camelia Bogdan, *Infrațiunea de spălare a banilor. Infrațiuni conexe*, în Revista de Drept Penal nr. 4/2010, p. 75.

[8] Articolul 5 paragrafele 2 și 3 din Convenția ONU de la Viena.

[9] România a ratificat Convenția europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infrațiunii prin Legea nr. 263/2002 publicată în M. Of. nr. 353 din 28 mai 2002.

[10] Art. 6 din Convenția Consiliului Europei adoptată în 1990 în materie prevede faptul că: „1. Fiecare parte adoptă măsurile legislative și măsurile care se dovedesc necesare pentru a conferi caracterul de infrațiune, conform dreptului său intern, următoarelor fapte, atunci când sunt comise cu intenție:

a) transformarea sau transferul bunurilor de către o persoană care cunoaște că aceste bunuri constituie produse, în scopul de a disimula sau a ascunde originea ilicită a acestor bunuri ori de a ajuta orice persoană care este implicată în comiterea infrațiunii principale să se sustragă de la consecințele juridice ale faptelor sale;

b) disimularea sau ascunderea naturii, originii, amplasării, dispunerii, mișcării ori a proprietății reale a bunurilor sau a drepturilor relative la acestea, despre care autorul știe că aceste bunuri constituie produse;

și, sub rezerva principiilor sale constituționale și a conceptelor fundamentale ale sistemului său juridic:

c) achiziționarea, deținerea sau folosirea bunurilor despre care cel care le achiziționează, le deține sau le folosește știe, în momentul dobândirii lor, că acestea constituie produse;

d) participarea la una dintre infracțiunile stabilite conform prezentului articol sau la orice formă de asociere, înțelegere, orice tentativă ori complicitate prin oferirea unei asistențe, unui ajutor sau sfaturi în vederea comiterii sale.

2. În scopul punerii în practică sau aplicării alin. (1) al prezentului articol:

a) faptul că infracțiunea principală este sau nu de competența jurisdicției penale a statului parte nu are relevanță;

b) se poate prevedea că infracțiunile enunțate în acest alineat nu se aplică autorilor infracțiunii principale;

c) cunoașterea, intenția sau motivația necesară ca element al uneia dintre infracțiunile prevăzute în acest alineat se poate deduce din circumstanțele obiective ale faptei.

3. Fiecare parte poate să adopte măsurile pe care le consideră necesare pentru a conferi, în baza dreptului său intern, caracterul de infracțiune tuturor sau unei părți din faptele prevăzute la alin. (1) în unul sau în toate cazurile următoare, când autorul:

a) trebuia să prezume că bunul constituie un produs al infracțiunii;

b) a acționat în scop lucrativ (profitabil);

c) a acționat pentru a facilita continuarea unei activități infracționale.

Fiecare parte poate, în momentul semnării sau al depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, prin declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să declare că alin. (1) al prezentului articol se aplică numai infracțiunilor principale sau categoriilor de infracțiuni principale precizate în acea declarație”.

[11] Publicată în M. Of. nr. 65 din 20 ianuarie 2002.

[12] Art. 13 din Convenția Consiliului Europei privind corupția, cu denumirea marginală Spălarea banilor rezultați din delicturile de corupție, prevede faptul că: „Fiecare parte adoptă măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc necesare pentru a stabili drept infracțiune penală în conformitate cu dreptul său intern, actele menționate în Convenția Consiliului Europei cu privire la spălarea, depistarea, sechestrarea și confiscarea produselor crimei (STE nr. 141), art. 6, paragraful 1 și 2, în condițiile prevăzute de ea, atunci când infracțiunea principală este constituită din una din infracțiunile stabilite în virtutea articolelor de la 2 la 12 ale prezentei Convenții, în măsura în care partea nu a formulat rezerve sau declarații cu privire la aceste infracțiuni sau nu consideră aceste infracțiuni ca infracțiuni grave în raport cu legislația referitoare la spălarea banilor”.

[13] Art. 14 din Convenția de la Varșovia, cu denumirea marginală, Amânarea tranzacțiilor interne suspecte.

[14] Publicată în Jurnalul Oficial nr. L 166/1991.

[15] Publicat în J. Of al Uniunii Europene nr. 309/9 din 25.11.2005.

[16] Publicată în Jurnalul Oficial nr. L 271 din 24.10.2000.

[17] Publicată în J. Of. al Uniunii Europene L 309 din 15.03.2006.

[18] Publicată în J. Of. al Uniunii Europene L 309 din 25.11.2005.

[19] Publicată în J. Of. al Uniunii Europene L 214, 4.8.2006.

[20] Publicat în J. Of. al Uniunii Europene L 345, 8.12.2006.

[21] Publicată în J. Of. al Uniunii Europene L 123/39, 29.4.2014.

[22] Grupul de Acțiune Financiară Internațională (G.A.F.I./FATF) fost înființat la Summit-ul G7 de la Paris, în 1989, fiind un organism inter-guvernamental care stabilește standardele internaționale, dezvoltă și promovează politici de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. FATF are în prezent 34 membri: 33 țări și guverne și două organizații internaționale; și mai mult de 20 de observatori: cinci organisme regionale tip FATF și mai mult de 15 alte organizații sau organisme internaționale. O lista cu toți membri și observatorii poate fi găsită pe website-ul FATF la adresa <http://www.fatf-gafi.org/pages/aboutus/membersandobservers/>. Cele 40 de Recomandări originale ale FATF au fost elaborate în anul 1990, ca o inițiativă de a combate abuzare sistemelor financiare de către persoane care spălau banii proveniți din droguri.

[23] Alina Letiția, *Unele puncte de vedere referitoare la paradisurile fiscale*, în Dreptul nr. 9/2012, p. 220.

[24] Punctul 2 din preambulul Directivei nr. 2005/60/CE.

[25] Art. 21 din Directiva 2005/60/CE.

[26] Art. 1 din Regulamentul nr. 1889/2005.

[27] Art. 1 din Regulamentul nr. 1781/2006.

[28] Publicată în M. Of. nr. 18 din 12 octombrie 2002, abrogată și înlocuită prin Legea nr. 656/2002.

[29] A se vedea: Mihai Adrian Hotca, Maxim Dobrinou, *Infrațiuni prevăzute în legi speciale. Comentarii și explicații*, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 296; Elena Cazan, *op. cit.*, p. 186.

[30] Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 702 din 21 ianuarie 1999.

[31] Publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 525 din 11 iulie 2008.

[32] Publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 525 din 11 iulie 2008.

[33] Publicată în M. Of. al României, Partea I, nr. 216 din 2 aprilie 2012.

[34] Alina Letiția, *Unele puncte de vedere referitoare la paradisurile fiscale*, în Dreptul nr. 9/2012, p. 225.

[35] Art. 1 stabilește obligația statelor membre de ase asigură că spălarea banilor și finanțarea terorismului sunt interzise. Prin spălarea banilor înțelegându-se următoarele comportamente, atunci când sunt comise intenționat:

(a) conversia sau transferul de bunuri, cunoscând că acele bunuri provin dintr-o activitate infracțională sau dintr-un act de participare la Astfel, de activități, cu scopul ascunderii sau disimulării originii ilicite a bunurilor sau al sprijinirii oricărei persoane implicate în comiterea activităților respective pentru a se sustrage

consecințelor legale ale acțiunilor sale; (b) ascunderea sau disimularea naturii, sursei, localizării, utilizării, circulației, a drepturilor aferente sau a dreptului de proprietate reale, cunoscând că acestea provin dintr-o activitate infracțională sau dintr-un act de participare la Astfel, de activități; (c) achiziția, deținerea sau utilizarea de bunuri, cunoscând, la data primirii lor, că acestea provin dintr-o activitate infracțională sau dintr-un act de participare la Astfel, de activități; (d) participarea, asocierea în vederea comiterii, tentativele de comitere și sprijinirea, incitarea, facilitarea și consilierea pentru comiterea oricăreia dintre acțiunile menționate la literele anterioare.

[36] Olga Andreea Urda, *Spălarea de bani în dreptul penal european și în dreptul penal național*, în „Dreptul între modernizare și tradiție. Implicații asupra organizării juridice, politice, administrative și de ordine publică”, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 874.

[37] Art. 39 stabilește obligația Statelor membre de a se asigura că persoanele fizice și juridice reglementate de directivă pot fi trase la răspundere pentru încălcări ale dispozițiilor naționale adoptate în temeiul prezentei directive. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie efective, proporționale și cu efect de descurajare.

[38] Art. 10 din Legea nr. 656/2002 face referire la următoarele persoane fizice sau juridice: a) instituțiile de credit și sucursalele din România ale instituțiilor de credit străine; b) instituțiile financiare, precum și sucursalele din România ale instituțiilor financiare străine; c) administratorii de fonduri de pensii private, în nume propriu și pentru fondurile de pensii private pe care le administrează, agenții de marketing autorizați/avizați în sistemul pensiilor private; d) cazinourile; e) auditorii, persoanele fizice și juridice care acordă consultanță fiscală sau contabilă; f) notarii publici, avocații și alte persoane care exercită profesii juridice liberale, în cazul în care acordă asistență în întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare sau a altor bunuri ale clienților, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți comerciale, constituirea, administrarea ori conducerea societăților comerciale, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare ori desfășurarea, potrivit legii, a altor activități fiduciare, precum și în cazul în care își reprezintă clienții în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile; g) furnizorii de servicii pentru societățile comerciale și alte entități sau construcții juridice, alții decât cei prevăzuți la lit. e) sau f), așa cum sunt definiți la art. 2 lit. k); h) persoanele cu atribuții în procesul de privatizare; i) agenții imobiliari; j) asociațiile și fundațiile; k) alte persoane fizice sau juridice care comercializează bunuri și/sau servicii, numai în măsura în care acestea au la bază operațiuni cu sume în numerar, în lei

sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 15.000 euro, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni ce par a avea o legătură între ele.

[39] Este vorba despre următoarele situații: a) în cazul persoanelor care nu sunt prezente fizic la efectuarea operațiunilor; b) în cazul relațiilor de corespondent cu instituții de credit din state care nu sunt membre ale Uniunii Europene sau nu aparțin Spațiului Economic European; c) în cazul tranzacțiilor sau relațiilor de afaceri cu persoanele expuse politic, care sunt rezidente într-un alt stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European ori într-un stat terț.

[40] Malorie Mani, *L'Union Européenne dans la lutte contre le blanchiment d'argent. Entre intérêts nationaux et intérêts communautaires*, Ed. Harmetten, Paris, 2003, p. 19.